

LIBURUAK

Izenburuak: ‘Porrotx ispiluan’, ‘Pirritx titia ematen’, ‘Marimotots errekan’ eta ‘Pupu eta Lore zilipurdika’. **Testuak:** Mitxel Murua (lehen hirurak) eta Uxue Alberdi. **Marrazkiak:** Julen Tokero. **Bilduma:** Nor gara? **Orrialde kopurua:** 16na orrialde, koloretan. **Argitaletxea:** Elkar.

tzen dituen esplikatzeko digu, baita pototina eta ipurdia dauzkala ere: «Neska naiz, eta halaxe nago egina, jatorra eta fina!».

Sexualitateari buruzko liburuak ere badira, beraz.

Sexualitatea pertsonaren parte da, sortzen denetik hiltzen den arte. Titiko umeek oso ondo pasatzen dute titia-ri tiraka; lasaitu egiten dira urduri daudenean, adibidez, eta egun osoa titia eskatuz pasatzen dute. Gero, autonomia hartuz doazen neurrian, bere burua eta ingurua ezañgutzuz joaten dira, eta sexualitatea beste adierazpideak hartuz joaten da.

Hitz gutxi eta jostagarritz osatzen da testua.

Erritmoari eta umoreari leku berezia ematen saiatu gara. Euskarazko tradizioan badira kantu, jolas eta poema ludiko franko gorputzaren ezañguerari buruz, eta hortik jo dugu, gure ukitua emanez bertiere, jakina.

Marrazkiak ere ikusgarriak dira.

Aldi honetan, haurra bere gorputzaz jabetzen dabilelarik, egundoko garrantzia dauka irudiak, eta joko ikusgarria ematen du. Pailazoak biluzik agertzen dira, adibidez, eta horri ere garrantzizko irizten diogu, haurra sexualitatea naturaltasunez bereganatuz joan dadin.

Pailazoak zuk eta Tokero bezain ongi ezañgutzen dituenik ba al da? Lan asko egin duzue elkarrekin.

Pailazoak Euskal Herri osoak ezañgutzen ditu, urte asko daramatzate eta plazaz plaza. Haurren imajinarioaren parte dira. Igarkizun bat dirudi: «Tipitaki, tapataki / sudurgorri hauek zertan dabiltzan / Euskal Herrian nork ez daki?». Katxiporreta!, ez zait ia inor etortzen burura... bakarren bat edo beste kenduta.

Mitxel Murua

IDAZLEA

«Erritmoari eta umoreari leku berezia ematen saiatu gara»

Nor gara? da bildumaren izena, baina galdera soberan dago, haur, gazte zein helduek primeran ezañgutzen baitituzte Pirritx, Porrotx, Marimotots, Pupu eta Lore. Euren gorputzei begira jarri dira pailazoak, eta ikusi dutena kontatzen dute, hitz errimatu eta jostagarrien bidez. Mitxel Muruak apaindu ditu Pirritx, Porrotx eta Marimototsen hitzak, eta Uxue Alberdik Pupu eta Lorerenak. Julen Tokero arduratu da pailazoen erretratuak egiteaz.

Pailazoek zer kontatzen digute liburu hauetan?

Bakoitzak bere gorputzari erreparatu eta hartaz kontzientzia hartzen du. Gorputzaz jabetzeko, ordea, bere izatearen kontzientzia ere behar du aldi berean; hau da, bakoitza berezia eta bakarra dela jabetuz joaten da. Hasieran, haurra titikoa denean, tititik edo biberotik zintzilik bizi da, gurasoen eta, bereziki, amaren mende. Pirritxen ipuinean, Pupu eta Lorek «titia-titia» eskatzen dute etengabe. Pixkanaka, ordea, haurra inguruko munduaz jabetzen hasten da. Grabitatea deskubritzen du, adibidez.

Etxeko pitxer ederren kalterako...

Bueno, haurra esploratzailea da, ikerlari puru-purua, eta egiten di-

tuen aurkikuntzekin batera hitz eta kontzeptu berriak bereganatuz joaten da: punbala!, krak!, punpa!... Edo nesken eta mutilen arteko desberdintasunez ere jabetzen hasten da.

Porrotx mutila dela jabetzen da, esaterako.

Bai, noski. Ispilu baten aurrean jartzen da, eta kontziente da ispiluan dagoena bera dela; bere burua ezañgutzen du ispiluan islatuta. Hori heldzeko, ordea, eboluzio bat,

ikasketa prozesu bat behar izan du. Animalien artean, bakar batzuk baino ez omen dira kapaz ispiluan bere burua ezañgutzeko, eta haurrak ere behar du bilakaera bat hori heldzeko. Porrotxek ere bai, noski: bi belarri eta aho bat dauzkala konturatzen da, bi barrabil eta zakil bat...

Marimototsek neska dela kontatuko digu.

Hori da. Bere eskuko hatzak nola-koak diren eta zertarako erabil-